

PHILIPPVS MELAN³

CHTHON ADOLESCENTI

Vilelmo Rifenstein Vilelmi
filio, S. D.

LLATVS est huc Lin-
cri uiri doctis. Liber de Syn-
taxi Latini sermonis, quem cum
statim auidè percurrissem, iu-
dicaui magnopere profuturū
esse studiosis ad emendatē, &
uere latine loquendum, & ac-
recte iudicandum de phrasi, & omnibus figuris lati-
ni sermonis. Etenim non solū uulgaria præcepta trad-
dit, quæ etiam si pueris necessaria sunt, tamen ad co-
gnoscendam naturam sermonis nullo modo sufficiunt
Sed etiam præter analogiam collegit exempla dissi-
milia, in quibus uaria constructio earundem uocum
cernitur. Et singulari prudentia significationis diuer-
sitate, quæ sæpe fallit incautos in dissimili con-
stru-
ctiōe earundem uocum, ostendit. Syncategorem-
um mirabili diligentia excussit, quæ quantū mo-
ti habeant in uarianda significatione aliarum uo-
homines acuti facile perspiciunt. Itaque mihi quia
nullum uidetur in hoc genere scriptum extare per-
ctius. Quare egi cum typographis nostris, ut qua-
primum excuderent, & passim in omnibus scholis
rum regionum spargerent, Nunc uerò etiam hos

præfunt scholis duxi adhortādos esse, ut hunc librum
 adolescentibus proponāt et prælegant, sed ita, si prius
 uulgares regulas breui compedio tradiderint. Ad has
 postea uelim accedere hunc libellum, qui quasi ex adi
 ficatio est doctrinæ de constructione. Valde enim con
 ducit in hac parte grāmatices diligenter elaborare,
 propterea quod neque natura sermonis cognosci po
 test, neq; certa loquendi ratio retineri, nisi hac parte
 perfectè cognita. Porro quam sit necessarium in om
 nibus artibus, in omni uita naturam sermonis nosse, et
 certam loquendi rationem tenere, non est obscurum.
 Diu igitur in hoc studio detinendi sunt adolescentes,
 & diligenter assuefaciēdi, ut et regulas reddere pos
 sint, & habeāt in promptu exempla autorum, si quid
 extra analogiam dicitur. Ac pessimè de pueris me
 reuntur præceptores, qui aut regulas nullas tradūt, aut
 certe statim abijciunt, & magnifice promittunt fore,
 ut usu loquendi discantur constructiones. Nā. illi qui
 non norunt regulam, etiam si legunt exempla in auto
 rum lingua, tamen loqui non satis audent, quia non
 habent certam rationem, ad quam dirigant composi
 tionem uerborum. Et hoc impediti metu, raro loquunt
 Latine. Ita nunquam hoc assequi possunt, ut que
 rint, facile explicare queant. Frustra autem labor
 mis summitur in litteris, si nūquā hæc facultas, que
 citationes animorum nostrorum, & quicquid de
 a ignis rebus didicimus, perspicuè exponere potest,
 attingit. Ipse uidi multos his annis, qui sentiebant se
 ab hac

COMMENDATITIA.

S ab hac parte non satis instructos esse, desperantes om-
 nem fructum studiorum, prorsus à litteris desciscere.
 Quare publicè debebant in tales præceptores pœnæ
 constitui, qui præcepta fastidiunt. Omnino enim dan-
 da est opera, ut tamdiu in ipsa arte detineantur adole-
 scentes, donec perfecti grammatici, donec Architecti
 sermonis, et absoluti artifices euuaserint. Fortassis au-
 tem Linacer uidebitur nonnullis delicatis alicubi plus
 satis curiosus in rebus minutis. Ega uero hæc in gram-
 matico subtilitatē requiro, quæ in loco usurpata exer-
 cet & acuit iudicia adolescentium. Sciēt enim prudēs
 præceptor, ut aliarum rerum, ita etiam harum quæ-
 stionum modum quendam esse oportere. Voluerūt
 ante hæc tempora grammaticistæ quidam arguti perhi-
 beri, qui totam artem in sulisissimis & nugacissimis ca-
 uillationibus oppresserūt, quales sunt uersoris in Do-
 natum & similibus. Sed hi neq; modum adhibebant
 ullum, neq; utilitatem inde aliquam uenabantur ad iu-
 dicandum de exemplis eloquentium autorum, quos ne-
 attingebant quidem, tantum per lusum confunde-
 artes dialecticam in grammatica tradebant, in dial-
 ctica grammaticam. Nam parua logicalia, quæ sic
 cāt, nihil sunt aliud, nisi uarietates significatiōis, quæ
 grammatici ex figuris facile dijudicant. Horum ig-
 tur ineptias procul à scholis arcēdas esse censeo. Di-
 lectus enim adhibendus est, quæ argutie profint ad-
 dicandum de sermone, quæ non profint. Et accedat
 lectio eloquentium scriptorum debet, quos cum quæ-

loquentes audimus, facile præcepta ad eorum exempla conferre, & perspicere totam sermonis naturam possumus. Linacer ubiq; recitat exempla prudenter electa ex optimis autoribus. Et interdum aliquam subtilem interpretationem addit. Neq; hoc facit immodicè aut intèpestiuè. Sed elegit eiusmodi τεχνολογιας quæ iudicium lectoris acuiunt. Quare ualde optarim eum in scholis uersari ac legi. Et si quid mihi tribuunt isti qui præsunt ludis literarijs, adhortor eos, ut dent operam, ut hic libellus studiosis familiaris fiat. In tenui labor est, at tenuis non gloria perfecti grammatici est.

Etsi autè in ciuile est, de alieno largiri, ego tamen non sum ueritus, tibi mi Vilhelme, alienum opus dedicare, quod postquam edidit autor, publici iuris esse cœpit. Ego igitur hoc tibi consilio dedico, ut ad publicæ operis lectionem & te inuitarem, & tuo exemplo συμφορτικὰς tuos accenderem. Audio enim uos iam pulchrè callere prima præcepta grammatices, Quod ne libellum ad illa addideritis, præcipua uobis difficillima pars grammatices absoluta crit. Quam autem multa sunt argumenta grauijsima, quæ hortari debent ad hæc studia colenda, in quæ ingressi estis, tamen in primis decet uos autoritate patrum moueri, quorum sapientissimo consilio ad literas adhibiti estis. Recte enim iudicant in his studijs tetarum & uobis priuatim maxima uitæ præsidia & ornamenta proposita esse, & rempublicâ sine scientia

COMMENDATITIA. 7

entia literarum ad ministrari non posse. Itaq; dabitur
operam, ut honestiss. uoluntati parentum morem ge-
ratis, & sentietis uos non tantum priuatae utilitatis
causa discere, sed etiam quasi in hanc militiam à re-
publica conscriptos esse. Vt enim belli temporibus,
defendenda est armis respublica, ita in pace hac do-
mestica militia retinetur, quæ religiones, iudicia &
uniuersam ciuilem disciplinam continet, Quoties igi-
tur afficitis libellos uestros, cogitabitis non secus ac
milites arma uos tractare, necessaria rei publicae. Co-
gitabitis uos in stationem à republica accersitos esse,
ad optimas res in uita retinendas, & uos gratissimum
officium Deo facturos esse, si ad hanc militiam uos di-
ligenter preparaueritis. Christum precor, ut studia
uestra, & omnem uite cursum fortunet. Bene ua-
le, cum toto sodalitie tuo, Vitebergæ.

Mense Februario, Anno,

M. D. XXXI.

4 4

THOM